४) एका विशिष्ट वर्षात एका 'ब' वर्ग नगरपरिषदेला जास्तीत जास्त रु. १२.०० लक्ष रुपये खर्च, टँकर/बैलगाडीद्वारे पिण्याच्या पाण्याचा पुरवठा करण्यासाठी आवश्यक तिथे [illegible] करता येईल.

आकस्मिकता योजना भाग (१) व भाग (२) वर होणा-या खर्चासाठी जिल्हाधिकारी, विभागीय आयुक्तांमार्फत लेखाशिर्ष," २२४५, नैसर्गिक आपत्तीच्या निवारणासाठी सहाय-०१-पिण्याच्या पाण्याचा पुरवठा (एक) निकडीच्या पाणी पुरवठा योजना-८२२४५००९३" अंतर्गत पाणी पुरवठा व स्वच्छता विभागामार्फत अनुदान उपलब्ध करुन देण्यात येईल.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

(रु.न.देशमुख)
उप सचिव , महाराष्ट्र शासन.

प्रति,
१) विभागीय आयुक्त, (सर्व)
२) सदस्य सचिव ,महाराष्ट्र जीवन प्राधिकरण, मुंबई
३) संचालक, भूजल सर्वेक्षण व विकास यंत्रणा, पुणे.
४) मुख्य अभियंता, महाराष्ट्र जीवन प्राधीकरण, (सर्व)
५) जिल्हाधिकारी, (सर्व).
६) मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा परिषद, (सर्व)
७) जिल्हा पाणी पुरवठा अधिकारी तथा अधिक्षक अभियंता, महाराष्ट्र जीवन प्राधीकरण, (सर्व)
८) कार्यकारी अभियंता, महाराष्ट्र जीवन प्राधीकरण, (सर्व)
९) विभागीय उपसंचालक, भूजल सर्वेक्षण व विकास यंत्रणा (सर्व).
१०) जिल्हा वरिष्ठ भूवैज्ञानिक, भूजल सर्वेक्षण व विकास यंत्रणा (सर्व).
११) कार्यकारी अभियंता (ग्रामीण पाणीपुरवठा) जिल्हा परिषद (सर्व).
१२) महालेखापाल , महाराष्ट्र -१ (मुंबई लेखा परिक्षा/लेखा व अनुज्ञेयता)
१३) महालेखापाल , महाराष्ट्र -२ (नागपूर लेखा परिक्षा/लेखा व अनुज्ञेयता)
१४) जिल्हा कोषागार अधिकारी, (सर्व)
१५) मुख्य लेखा परिक्षक स्थानिक निधि लेखा, मुंबई.
१६) वित्त विभाग, मंत्रालय मुंबई
१७) महसूल व वन विभाग, मंत्रालय. मुंबई
१८) ग्राम विकास व जलसंधारण विभाग, मंत्रालय, मुंबई
१९) पाणी पुरवठा व स्वच्छता विभागतील सर्व पर्यवेक्षिय अधिकारी,व कार्यासन अधिकारी.
२०) निवडनस्ती, पापु -१४

मशा-1243(अ)(1200-2-99)3.

पिण्याच्या पाण्याची टंचाई दूर
करण्यासाठी हाती घ्यावयाच्या
आकस्मिक उपाययोजना.

महाराष्ट्र शासन
पाणी पुरवठा व स्वच्छता विभाग
शासन निर्णय क्र. टंचाई-१०९९/प्र.क्र.३३/पापु-१४.
मंत्रालय, मुंबई-४०००३२, दिनांक :- १ फेब्रुवारी, १९९९.

संदर्भ-(१) शासन निर्णय महसूल व वन विभाग क्रमांकःएसडीडब्ल्यू- १३८०/१४२३१७/म-७,
दि. १२/९/१९८०.
(२) शुध्दीपत्रक महसूल व वन विभाग क्रमांकःएसडीडब्ल्यू-१३८९/प्र.क्र.१३८/म-७,
दि.१/१२/१९९३.
(३) शासन परिपत्रक महसूल व वन विभाग क्रमांकःएसडीडब्ल्यू-१३८८/प्र.क्र.११४/म-७
दि.१४/२/१९९४.
(४) शासन परिपत्रक महसूल व वन विभाग क्रमांकःएसडीडब्ल्यू-१३८८/प्र.क्र.११४/म-७
दि. ७/४/१९९५.
(५) शासन निर्णय महसूल व वन विभाग क्रमांकःएसडीडब्ल्यू- १३९५/प्र.क्र.५२/म-७,
दि. १९/४/१९९५.
(६) शासन निर्णय महसूल व वन विभाग क्रमांकःएसडीडब्ल्यू- १३९५/प्र.क्र.१०५/म-७
दि. १३/२/१९९६.
(७) शासन निर्णय ग्रामविकास व जलसंधारण विभाग क्रमांकःटंचाई-१०९२/
सिआर-३०८५/ ४३, दि. १८.२.९२.
(८) शासन निर्णय ग्रामविकास विभाग क्रमांकःटंचाई-१०९५/सिआर-१३५/४३,
दि. ६ एप्रिल १९९५.
(९) शासन निर्णय महसूल व वन विभाग क्रमांकःएसडीडब्ल्यू-३३९४/प्र.क्र.-३४०/म-७,
दि. १२ मे १९९५.
(१०) शासन निर्णय पाणी पुरवठा व स्वच्छता विभाग क्रमांकःएसडीडब्ल्यू-३०९७/
प्र.क्र.९९/म-७, दि. २ जून १९९८
(११) शासन परिपत्रक पाणी पुरवठा व स्वच्छता विभाग क्रमांकःएसडीडब्ल्यू -१०९७/
प्र.क्र.६६/म-७, दि. ४ जून १९९७.

प्रस्तावना :-

पिण्याच्या पाण्याच्या टंचाई निवारणार्थ घेण्यात येणाऱ्या आकस्मिक योजनांच्या संदर्भात, उपरोक्त संदर्भाधीन आदेशान्वये, आवश्यक त्या सूचना निर्गमित केल्या आहेत. वरील सर्व सूचना विचारात घेऊन, एकत्रित आदेश निर्गमित करण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती.

शासन निर्णय:-

वर प्रस्तावनेत नमूद केल्यानुसार संदर्भात नमूद केलेले विविध आदेश अधिक्रमीत करुन शासन आता खालीलप्रमाणे एकत्रित आदेश निर्गमित करीत आहे.

विहिरी खोल करण्याची कामे घेतांना, विहिरी खोल केल्यानंतर पाणी लागेल, [illegible] खात्री करुन घ्यावी.

[illegible] आकस्मिक उपाययोजनेअंतर्गत, पिण्याच्या पाण्याचा प्रश्न सोडविण्यासाठी [illegible] असेल त्या ठिकाणी, खाजगी विहिरींचे अधिग्रहण करुन प्रश्न सोडविता येईल. [illegible] पिण्याच्या पाणीपुरवठ्याचे अधिग्रहण अधिनियम १९८३" अन्वये, लेखी आदेश काढून [illegible] पाण्याचा पुरवठा करण्यासाठी खाजगी विहिरींचे अधिग्रहण करण्याचे अधिकार [illegible] किंवा जिल्हाधिकारी वेळोवेळी प्राधिकृत करतील अशा अधिका-यांस देण्यात आलेले [illegible] या अधिनियमातील तरतुदीनुसार, तसेच अधिनियमात सुचविलेल्या दुरुस्ती अधिनियम [illegible] तरतुदीनुसार अधिग्रहीत विहिरीच्या मालकाला द्यावयाच्या अधिग्रहण [illegible] शासनाकडून वेळोवेळी दिल्या जाणा-या सूचना व निश्चित करण्यात येईल अशा [illegible] देण्याबाबत कार्यवाही करावी.

[illegible] अधिग्रहण मोबदला खालील दराने देण्यात यावा.

अ) [illegible] अधिनियमातील कलम ८ (अ) नुसार रु. १००/- प्रतिदिन या प्रमाणे दराने [illegible] मोबदला देण्यात यावा.,

किंवा

ब) [illegible] अधिनियमातील कलम ८ (ब) नुसार विहिर मालकाने पाणी उपसण्यासाठी [illegible] उपलब्ध करुन दिलेली नसल्यास प्रति माणशी १५० लि. पाण्यासाठी ५० पैसे व [illegible] विहिर मालकाने पाणी उपसण्यासाठी साधनसामुग्री उपलब्ध करुन दिल्यास प्रति माणशी १५० [illegible] पाण्यासाठी रु. १/- या दराने अधिग्रहण मोबदला देण्यात यावा.

४. उपरोक्त परिच्छेद १ मध्ये नमूद केल्यानुसार, जेव्हा पिण्याच्या पाण्याच्या टंचाई [illegible] उपाययोजना घेणे शक्य होणार नाही. अशाच ठिकाणी निवारणार्थ भाग १ मधील आकस्मिक उपाययोजना घेणे शक्य होणार नाही. अशाच ठिकाणी [illegible] टँकरद्वारे पाणी पुरवठा करण्यात यावा. टँकरने पाणी पुरवठा करणे ही अत्यंत खर्चीक [illegible] असल्याने शक्यतो शासकीय टँकरचा/वाहनांचाच उपयोग करण्यात यावा. जेव्हा शासकिय टँकर/वाहने अपुरे पडतील अशा वेळीच खाजगी टँकरद्वारे पाणी पुरवठा करण्यास जिल्हाधिका-यांनी मंजूरी द्यावी.

५. ज्या गावात पिण्याच्या पाण्याचा पुरवठा टँकर/बैलगाडीने करणे आवश्यक वाटेल, त्या गावांची संयुक्त पहाणी करण्यासाठी जिल्हाधिका-यांनी खालीलप्रमाणे समिती गठीत करावी.

			अध्यक्ष
१.	संबंधीत आमदार	:-	सदस्य
२.	उपजिल्हाधिकारी (जिल्हाधिका-यांनी नियुक्त करावयाचे आहेत.)	:-	सदस्य
३.	गटविकास अधिकारी	:-	सदस्य सचिव
४.	तहसिलदार	:-	

उपरोक्त समितीने टँकर/बैलगाडीद्वारे पाणी पुरवठा करणे आवश्यक असल्याचा [illegible] दिल्यानंतरच जिल्हाधिकारी संबंधीत गावाला त्याप्रकारे पाणी पुरवठा करण्यासंबंधी आदेश देतील.

१. ज्या ग्रामीणक्षेत्रात (ब वर्गीय नागरी क्षेत्रासह) पिण्याच्या पाण्याची तीव्र टंचाई (दर दिवशी २० लिटर प्रती व्यक्ती यापेक्षा कमी पाणी पुरवठा होत असेल), निर्माण होईल व जेथे तीन कि.मी. अंतराच्या परिसरात पाण्याचा उद्भव नसेल तेथे पिण्याच्या पाण्याचा पुरवठा करण्यासाठी खाली नमूद केलेल्या भाग (एक) व भाग (दोन) मध्ये दर्शविलेल्या आकस्मिक पाणी पुरवठा योजना, आवश्यकतेनुसार घेण्यास जिल्हाधिकाऱ्यांना परवानगी देण्यात येत आहे.

भाग (एक):- आकस्मिक उपाययोजना.

(अ) अस्तित्वात असलेल्या विहिरी खोल करणे, खोदणे आणि पुनर्जिवीत करणे.
(ब) जुन्या विहिरींची दुरुस्ती करणे.
(क) अस्तित्वात असलेल्या सामुदायिक विहिरी खोल करणे व दुरुस्त करणे.
(ड) नदी नाल्याच्या पात्रात बुडक्या खोदणे.
(ई) आवश्यक असेल त्या ठिकाणी खाजगी विहिरी अधिग्रहीत करणे.

भाग (दोन):- आकस्मिक उपाययोजना.

उपरोक्त भाग (एक) मधील उपाययोजनांद्वारे पिण्याच्या पाण्याचा पुरवठा करणे शक्य नसल्यास, टँकर/बैलगाडीद्वारे पाणी पुरवठा करणे.

२. उपरोक्त भाग (एक) आकस्मिक उपाययोजनांतील (अ) (ब) (क) आणि (ड) येथील उपाययोजनांना मंजूरी देण्याची वित्तीय मर्यादा खालीलप्रमाणे निश्चित करण्यात येत आहे.

अ.क्र.	उपाययोजना	जिल्हाधिकाऱ्यांचे अधिकार रुपये	विभागीय आयुक्तांचे अधिकार रुपये
१)	अस्तित्वात असलेल्या विहिरी खोल करणे, खोदणे आणि पुनर्जिवीत करणे	१२,०००/- पर्यंत	१५,०००/- पर्यंत
२)	जुन्या विहिरींची दुरुस्ती करणे	२,०००/- पर्यंत	५,०००/- पर्यंत
३)	अस्तित्वात असलेल्या सामुहिक विहिरी दुरुस्त करणे.	५,०००/- पर्यंत	१०,०००/- पर्यंत
४)	नदीच्या पात्रात बुडकी घेणे	१०,०००/- पर्यंत	———

प्रस्तुत आदेशानुसार अस्तित्वात असलेल्या ज्या खाजगी विहिरींच्या बाबत, खोल करणे, खोदणे अथवा पुनर्जिवित करणे या उपाययोजना घेण्यात येतील अशा खाजगी विहिरींच्या प्रकरणी, आवश्यकतेनुसार त्या विहिरी अधिग्रहीत करण्याचे शासनाचे अधिकार जिल्हाधिकाऱ्यांनी संबंधीत विहिर मालकांकडून लेखी स्वरुपात निश्चित करुन घ्यावेत.

उपरोक्त कामे मंजूर करतांना ती निविदा मागवूनच व त्यातील कमी खर्चाची निविदा स्विकारुन मंजूर करावीत तसेच निविदांना स्थानिक वृत्तपत्रातून /प्रसिध्दी माध्यमातून व्यापक प्रसिध्दी देण्यात यावी.

मुद्रा-1243(अ)(1200-2-99)1-अ.

टँकरने पाणी पुरवठा [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] टँकरची [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] टँकर [illegible] घेण्यासाठी जिल्हाधिका-यांनी निविदा [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] निविदा [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] मंजूर केलेल्या [illegible] [illegible] नसावेत.

ग) आता दि. १ जून १९९८ पासून खाजगी टँकरसाठी भाडे दर खालीलप्रमाणे निश्चित करण्यात आलेले आहेत.

टँकरची क्षमता	प्रति दिन भाडे रु.	प्रति कि.मी.भाडे रु.
७.५ मे.टन	७५०.००	४.४३
१० मे.टन	९५०.००	६.३५
१२ मे. टन	११५२.००	८.९०

वर निश्चित केलेल्या दरातील टँकर्स उपलब्ध [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] कंत्राटदार टँकरमध्ये केल्यास प्रत्येक टँकरची पाणी [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] पाणी [illegible] हे लक्षात घेऊन वर निश्चित केलेल्या [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] भाडे देण्यात यावे.

घ) १ एप्रिल ते ३० जून या कालावधीकरिता [illegible] बैलगाडीच्या पिण्याच्या पाण्याचा पुरवठा करण्यासाठी भाड्याने घेण्यात येतील त्यांना प्रतिदिनी [illegible] [illegible] रु. [illegible] [illegible] दर देण्यात यावा.

५. टँकरने/बैलगाडीने पाणी पुरवठा करण्याची उपाययोजना ग्रामीण [illegible] [illegible] [illegible] नागरीक्षेत्रास अनुज्ञेय आहे. तथापि ज्या नगर परिषदांना [illegible] टँकर/बैलगाडीने [illegible] पिण्याच्या पाण्याचा पुरवठा करता येत नसेल अशा 'ब' वर्ग नगरपरिषदांच्या [illegible] [illegible] [illegible] टँकर/बैलगाडीने पिण्याच्या पाण्याचा पुरवठा करण्यात यावा. या नगरपरिषदा [illegible] [illegible] [illegible] संबंधीत नगरपरिषदांची अंदाजपत्रके जेव्हा जिल्हाधिका-यांकडे मंजूरीसाठी येतात [illegible] [illegible] संबंधीत नगरपरिषदांनी, पिण्याच्या पाण्याचा पुरवठा करण्यासाठी आवश्यक ती धनराशी [illegible] [illegible] [illegible] दिलेली आहे, आणि सदरहू धनराशीपेक्षा जास्त धनराशी उपलब्ध करुन देणे [illegible] नगरपरिषदेस शक्य होणार नाही, याची जिल्हाधिका-यांनी खात्री करुन त्यांनी व खालील अटींच्या अधीन राहून सदर नगरपरिषदेस टँकरने/बैलगाडीने पाणी पुरवठा करण्यात यावा.

अ) संबंधीत नगर परिषदेचे क्षेत्र हे संबंधीत जिल्हाधिका-यांनी टंचाईग्रस्त म्हणून घोषित केले आहे.

ग) संबंधीत 'ब' वर्ग नगरपरिषदेला टँकर/बैलगाडीद्वारे पिण्याच्या पाण्याचा पुरवठा करण्यासाठी संबंधित जिल्हाधिका-यांची परवानगी घेण्यात यावी. ही परवानगी देताना, "संबंधीत नगर परिषदेने आवश्यक ती धनराशी, पिण्याचे पाणी पुरवठा करण्यासाठी उपलब्ध करुन दिली असून, यापेक्षा जास्त धनराशी सदरहू नगरपरिषद या [illegible] उपलब्ध करुन देऊ शकणार नाही," असा दाखला देणे आवश्यक राहील.